

2.10.2023

NACRT IZVJEŠĆA

o utjecaju nezakonitog ribolova na sigurnost opskrbe hranom - uloga Europske unije
(2023/2027(INI))

Odbor za ribarstvo

Izvjestitelj: Nuno Melo

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	7

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o utjecaju nezakonitog ribolova na sigurnost opskrbe hranom - uloga Europske unije (2023/2027(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir studiju Komisije iz 2022. naslovljenu ‘Study on the legislative frameworks and enforcement systems of Member States regarding obligations and sanctions to nationals for infringements to the rules arising from the IUU Regulation’ (Studija o zakonodavnim okvirima i provedbenim sustavima država članica u pogledu obveza i sankcija za državljane zbog kršenja pravila koja proizlaze iz Uredbe o ribolovu NNN),
- uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda 20/2022 od 26. rujna 2022. naslovljeno ‘EU action to combat illegal fishing – Control systems in place but weakened by uneven checks and sanctions by Member States’ (Mjere EU-a za suzbijanje nezakonitog ribolova – Sustavi kontrole su uspostavljeni, ali oslabljeni zbog nejednakosti u provjerama i sankcijama u državama članicama), kojim je obuhvaćena politika EU-a o suzbijanju nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a iz 1982. o pravu mora,
- uzimajući u obzir Sporazum Organizacije za hranu i poljoprivredu (FAO) iz 1995. o promicanju usklađenosti ribarskih plovila na otvorenom moru s međunarodnim mjerama za očuvanje i upravljanje,
- uzimajući u obzir Sporazum UN-a iz 1995. o ribljim stokovima,
- uzimajući u obzir Kodeks ponašanja FAO-a za odgovorno ribarstvo iz 1995.,
- uzimajući u obzir Međunarodni akcijski plan FAO-a iz 2001. za sprečavanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, odvratanje od njega i njegovo zaustavljanje,
- uzimajući u obzir Sporazum FAO-a iz 2009. o mjerama države luke za sprečavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova,
- uzimajući u obzir Dobrovoljne smjernice FAO-a za postupanje države zastave iz 2014.,
- uzimajući u obzir izvješće Koalicije EU-a za nezakoniti, neprijavljeni i neregulirani ribolov iz prosinca 2021. naslovljeno ‘Seafood traceability: Aligning RFMO catch documentation schemes to combat IUU fishing’ (Sljedivost morskih prehrambenih proizvoda: usklađivanje programa dokumentiranja ulova regionalnih organizacija za ribarstvo radi suzbijanja ribolova NNN),
- uzimajući u obzir zajednički savjet Savjetodavnog vijeća za tržište i Savjetodavnog vijeća za otvoreno more od 21. travnja 2023. o potrebi za usklađenim kontrolama uvoza

među državama članicama kako bi se spriječio ulazak proizvoda nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova na tržište Europske unije,

- uzimajući u obzir smjernice FAO-a iz 2023. naslovljene ‘Advancing end-to-end traceability – Critical tracking events and key data elements along capture fisheries and aquaculture value chains’ (Poboljšanje sveobuhvatne sljedivosti – Ključni događaji na temu praćenja i glavni podatkovni elementi duž vrijednosnih lanaca ribarstva i akvakulture),
  - uzimajući u obzir tehničku smjernicu FAO-a za 2023. naslovljenu ‘Implementation of the International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing – 1. Methodologies and indicators for the estimation of the magnitude and impact of illegal, unreported and unregulated fishing: 1.1 Principles and approaches’ (Provedba Međunarodnog plana djelovanja za sprečavanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, odvratanje od njega i njegovo zaustavljanje – 1. Metodologije i pokazatelji za procjenu opsega i učinka nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova: 1.1. Načela i pristupi)
  - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ribarstvo (A9-0000/2023),
- A. budući da je EU važan globalni akter u ribarstvu zbog svoje ribarske flote (oko 73 000 plovila) i zbog svojeg položaja najvećeg svjetskog uvoznika proizvoda ribarstva (uvozi se gotovo 70 % morskih prehrambenih proizvoda koji se konzumiraju u EU-u, što čini 34 % vrijednosti ukupne svjetske trgovine), te stoga ima središnju ulogu u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova diljem svijeta;
- B. budući da sektor ribarstva u EU-u izravno zapošljava 124 000 ribara i ostvaruje prihod od 6,3 milijarde EUR godišnje;
- C. budući da je EU predan postizanju cilja održivog razvoja 14.4, a to je okončanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova do 2020.;
- D. budući da se člankom 12. Uredbe o nezakonitom, neprijavljenom i nereguliranom ribolovu¹ zabranjuje uvoz proizvoda ribarstva dobivenih nezakonitim, neprijavljenim i nereguliranim ribolovom;
- E. budući da četiri treće zemlje trenutačno imaju crveni karton, a osam ih ima žuti karton; budući da, međutim, jedan veliki proizvođač morskih prehrambenih proizvoda, Narodna Republika Kina, nikad nije bila podvrgnuta postupku u okviru Uredbe o ribolovu NNN unatoč gomilanju dokaza o njezinoj važnoj i sve većoj uključenosti u ribolov NNN;
- F. budući da EU ima čvrst zakonodavni okvir u području ribarstva, uključujući mjere za poboljšanje kapaciteta za praćenje, inspekciju, kontrolu i nadzor koji se koriste u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova;

---

¹ [Uredba Vijeća \(EZ\) br. 1005/2008 od 29. rujna 2008. o uspostavi sustava Zajednice za sprečavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, o izmjeni uredaba \(EEZ\) br. 2847/93, \(EZ\) br. 1936/2001 i \(EZ\) br. 601/2004 i o stavljanju izvan snage uredaba \(EZ\) br. 1093/94 i \(EZ\) br. 1447/1999 \(SL L 286, 29.10.2008., str. 1.\)](#)

- G. budući da je Europski fond za pomorstvo i ribarstvo pružio potporu aktivnostima praćenja, kontrole i provedbe, pri čemu je za to izdvojeno ukupno 580 milijuna EUR;
- H. budući da je u tematskom izvješću Europskog revizorskog suda br. 20/2022 zaključeno da su nadzorni sustavi oslabljeni zbog nejednakosti u provedbama nadzora i sankcijama u državama članicama;
- I. budući da će se digitalizacijom certifikata o ulovu kojim se potvrđuje da ulov nije ostvaren ribolovom NNN putem informatičkog sustava CATCH smanjiti mogućnosti krivotvorenog uvoza;
- J. budući da proizvodi koji proizlaze iz nezakonitog ribolova predstavljaju rizik za sigurnost opskrbe hranom građana Europske unije;
- ponovno potvrđuje da EU i njegove države članice moraju nastaviti primjenjivati pristup nulte tolerancije prema ribolovu NNN, te da ga trebaju primjenjivati jednako na sve zemlje, bez obzira na njihovu veličinu, te da moraju promicati održivo ribarstvo u cilju borbe protiv prelova i jamčenja sigurnosti opskrbe hranom;
  - traži primjenu smjernica EU-a u cilju utvrđivanja načina na koji se najbolje može poboljšati provedba Uredbe EU-a o ribolovu NNN u državama članicama koje ne poštuju zahtjeve Uredbe i kako najbolje provjeriti informacije navedene u dvogodišnjim izvješćima;
  - potiče države članice da dodijele dostatne kapacitete i resurse kako bi se zajamčila učinkovita provedba kontrola uvoza;
  - naglašava da Komisija mora pružiti odgovarajuću potporu nacionalnim tijelima odgovornima za kontrolu uvoza morskih prehrambenih proizvoda, napominjući da ta potpora može uključivati, ako je to moguće, izradu popisa mjera upravljanja i očuvanja koje se primjenjuju u trećim zemljama i razmjenu detaljnih informacija o nedostacima utvrđenima u kontekstu provedbe Uredbe EU-a o ribolovu NNN u odnosu na treće zemlje;
  - naglašava da Komisija zajedno s Europskom agencijom za kontrolu ribarstva i u bliskoj suradnji s državama članicama mora pružiti dodatnu potporu nacionalnim tijelima u pogledu najboljeg načina provedbe Uredbe o nezakonitom, neprijavljenom i nereguliranom ribolovu, pri čemu bi ta potpora trebala biti u obliku smjernica, razmjene dobrih praksi, osposobljavanja i slično;
  - potiče Komisiju da nastavi težiti dosljednoj primjeni i provedbi postupaka kontrole uvoza diljem EU-a, uključujući provjere certifikata o ulovu, pristup koji se temelji na riziku i provjeravanje;
  - podsjeca Komisiju da je potrebno uskladiti kontrole uvoza u svim državama članicama kako bi se spriječio ulazak proizvoda ribolova NNN na tržište EU-a;
  - potiče Komisiju da se bez odlaganja posveti stavljanju informatičkog sustava CATCH u puni pogon i te da nacionalna tijela država članica u potpunosti upoznaju s njegovim korištenjem u roku od dvije godine od datuma početka primjene članka 4. revidirane Uredbe o kontroli ribarstva;

9. traži od Komisije da osigura dostatne ljudske resurse kako bi se osigurala brža i učinkovitija provedba navedenog informatičkog sustava u državama članicama;
10. pozdravlja uspostavu novog informatičkog sustava CATCH revidiranom Uredbom o kontroli ribarstva;
11. potiče brzo uključivanje sveobuhvatnijih kriterija rizika i unakrsnih provjera podataka u sljedeće verzije informatičkog sustava CATCH, u skladu s preporukom Savjetodavnog vijeća za otvoreno more; smatra da, kako bi se osigurala utrka prema vrhu, Komisija mora osigurati da procjena rizika koja se primjenjuje u sustavu CATCH bude barem jednako temeljita kao i procjena koja se primjenjuje u državama članicama koje već imaju elektronički sustav za provjeru certifikata o ulovu; smatra da Komisija u međuvremenu mora osigurati interoperabilnost između sustava CATCH i nacionalnih informatičkih sustava bez povećanja opterećenja za gospodarske subjekte;
12. potiče Komisiju da poveća broj osoblja koje radi na upravljanju oceanima i na ribolovu NNN u Glavnoj upravi Komisije za pomorstvo i ribarstvo;
13. potiče države članice da osiguraju uspostavu potrebnih postupaka u pripremi za pravno usvajanje informatičkog sustava CATCH i da se pobrinu za to da sustav bude spreman za upotrebu što je prije moguće;
14. potiče države članice da ojačaju svoje sustave kontrole u cilju sprečavanja uvoza nezakonitih proizvoda ribarstva i da poduzmu potrebne mjere;
15. potiče države članice da primijene odvraćajuće sankcije protiv nezakonitog ribolova;
16. poziva Komisiju i države članice da se suzdrže od odobravanja povlaštenog pristupa tržištu zemljama povezanim s nezakonitim, neprijavljenim i nereguliranim ribolovom i teškim kršenjima propisa o radu; smatra da bi EU trebao nastojati uspostaviti istinski ravnopravne uvjete za morske prehrambene proizvode proizvedene u EU-u i one proizvedene u trećim zemljama; konkretno, smatra da bi se instrument autonomnih carinskih kvota trebao primjenjivati isključivo u slučajevima kada je opskrba tržišta EU-a morskim prehrambenim proizvodima nedostatna i da se ne bi trebao upotrebljavati za uvoz proizvoda koji potječu iz ribolova NNN ili za vršenje pritiska na cijene robe proizvedene u EU-u;
17. potiče države članice da poboljšaju rutinsku i pravodobnu razmjenu informacija, među ostalim o odbijenim pošiljkama, što nadležnim tijelima može omogućiti bolju primjenu i provedbu zakona; ističe da u tom pogledu Sporazum FAO-a o mjerama države luke može biti koristan;
18. naglašava da su se multilateralne programi dokumentacije o ulovu koje su osmislile i dogovorile ugovorne stranke regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom i neugovorne stranke u suradnji, a koji zahtijevaju evidentiranje i prijenos ključnih informacija o pošiljci u cijelom lancu opskrbe, pokazali učinkovitim alatima za poboljšanje sljedivosti i da doprinose borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova;
19. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Europska unija (EU) nalazi se u jedinstvenoj situaciji kao jedan od najvažnijih svjetskih aktera u ribarstvu, kako zbog velike prisutnosti ribolova u oceanima tako i zbog činjenice da je primarni uvoznik proizvoda ribarstva, s oko 73 000 brodova pod svojom zastavom i impresivnom stopom uvoza, pri čemu gotovo 70 % morskih prehrambenih proizvoda dolazi iz trećih zemalja, ne može se podcijeniti utjecaj EU-a na globalne ribolovne prakse. Taj dominantan položaj znači da EU također snosi znatnu odgovornost za definiranje i zagovaranje održivih praksi u tom sektoru.

Kao ugovorna stranka Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) i potpisnica nekoliko drugih važnih međunarodnih sporazuma, EU je oduvijek imao dužnost štiti morske resurse. Tim se odredbama naglašava odgovornost svih država da osiguraju održivo upravljanje morem i surađuju na postizanju tog zajedničkog cilja.

Nezakonit, neprijavljen i nereguliran ribolov (ribolov NNN) predstavlja znatnu prijetnju morskim ekosustavima, društveno-gospodarskoj dobrobiti zajednica ovisnih o ribarstvu, globalnom ugledu sektora ribarstva i međunarodnim naporima za poboljšanje upravljanja oceanima.

Važnost gospodarskih posljedica očigledna je kada se u obzir uzmu golem broj radnih mjesta koja taj sektor stvara u obalnim zajednicama (više od 124 000 izravnih radnih mjesta) i iznimni prihodi koje taj sektor donosi blagajnama EU-a – 6,3 milijarde eura godišnje. Uvođenjem proizvoda od ribolova NNN na tržište ugrožava se taj gospodarski doprinos. Ne samo da nezakonite operacije državama oduzimaju prihode, već i zahtijevaju povećane troškove za mjere praćenja, inspekcije i kontrole u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova.

S obzirom na svoju središnju ulogu na globalnom tržištu morskih prehrambenih proizvoda, Europska unija u jedinstvenom je položaju da oblikuje i predvodi međunarodne održive ribolovne prakse. Predanost EU-a održivosti u sektoru ribarstva nije samo gospodarski ili ekološki orijentirana; riječ je i o sigurnosti opskrbe hranom. Budući da se većina morskih prehrambenih proizvoda uvozi, osiguravanje održivog i zakonitog podrijetla tih proizvoda ključno je za zdravlje i dobrobit njezinih građana.

Iako EU ima čvrste regulatorne okvire, kao što je dodjela 580 milijuna eura iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo za potporu aktivnostima praćenja i kontrole, i dalje postoje izazovi. U svojem izvješću iz 2022., Europski revizorski sud naveo je nedosljedne kontrole i sankcije među državama članicama, što je otkrilo pukotine u sustavu koje je hitno potrebno riješiti.

Put naprijed za EU je višedimenzionalan. Primjerice, digitalizacija potvrda o ulovu NNN putem informatičkog sustava CATCH obećavajući je korak u pravom smjeru. Cilj je tog sustava smanjiti prijevorni uvoz i osigurati strožu usklađenost s propisima EU-a.

Osim toga, ključno je poticati bližu suradnju s trećim zemljama, od kojih su mnoge veliki proizvođači morskih prehrambenih proizvoda. Tim će se partnerstvima osigurati da uvezeni proizvodi ispunjavaju stroge standarde EU-a i da se stav bloka protiv ribolova NNN odrazi na

globalnoj razini.

Sustav kartica EU-a pokazao se korisnim, pri čemu četiri treće zemlje trenutno imaju crveni karton, a osam zemalja ima žuti karton. Međutim, jedan od glavnih proizvođača morskih prehrambenih proizvoda, Narodna Republika Kina (NRK), nikad nije podlijegala Uredbi o ribolovu NNN, unatoč znatnim dokazima o njezinoj važnoj i sve većoj uključenosti u ribolov NNN.

Budući da subjekti koji se bave ribolovom NNN kontinuirano traže nedostatke u postojećim okvirima, ključno je da EU zadrži dinamičan i proaktivan pristup očuvanju svoje predanosti održivom ribarstvu i globalnoj sigurnosti opskrbe hranom.

EU snosi odgovornost za borbu protiv ribolova NNN. Pritom može ne samo osigurati budućnost svojih morskih ekosustava i sredstava za život koja iz njih proizlaze, već i učvrstiti svoj položaj globalnog zagovornika održivih i odgovornih ribolovnih praksi. Kako bi se to ostvarilo, ključno je da EU i države članice nastave provoditi i naročito promicati nekoliko mjera diljem svijeta:

- Promicati nultu toleranciju prema nezakonitom, neprijavljenom i nereguliranom ribolovu, jamčiti jednako postupanje prema svim zemljama, bez obzira na njihovu veličinu, zalagati se za održivo ribarstvo, borbu protiv prekomjernog izlova i jamčiti sigurnost opskrbe hranom.
- Provoditi usklađene kontrole uvoza među državama članicama kako bi se spriječio ulazak proizvoda ribolova NNN na tržište EU-a
- Pozvati Komisiju da osigura potpunu operativnost informatičkog sustava CATCH i da se pobrine da nacionalna tijela država članica budu dobro upoznata s njegovom upotrebom u roku od dvije godine nakon provedbe revidirane uredbe o kontroli ribolova.
- Jamčiti dostatne ljudske resurse za promicanje brže i učinkovitije provedbe računalnog sustava CATCH u državama članicama.
- Povećati broj članova osoblja u DG MARE-u odgovornih za upravljanje oceanima i ribolov NNN.
- Osnažiti sustave kontrole i potrebne mjere koje su donijele države članice kako bi se spriječio uvoz proizvoda iz nezakonitog ribolova.
- Poticati države članice da primijene odvraćajuće sankcije protiv nezakonitog ribolova.
- Upozoriti Komisiju i države članice da se suzdrže od odobravanja povlaštenog pristupa tržištu zemljama povezanim s ribolovom NNN i teškim kršenjima propisa o radu.
- Poticati države članice da poboljšaju rutinsku i pravodobnu razmjenu informacija, uključujući u pogledu odbijenih pošiljaka, čime bi se nadležnim tijelima omogućila učinkovitija provedba zakonodavstva; naglasiti da Sporazum o mjerama države luke može pomoći u tom pogledu.

- Naglasiti da su programi certificiranja ulova (CDS), koje su osmislile i dogovorile regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO), kojima se zahtijeva evidentiranje i prijenos ključnih informacija o pošiljkama u cijelom lancu opskrbe, dokazani alati za poboljšanje sljedivosti i pomoć u borbi protiv ribolova NNN.